

Kyberkissat vastaan sananvapaus

Ronald Reagan ja nettiaktivistit kuten John Perry Barlow olivat mikrotietokoneiden ja Internetin syntyäikoihin yhtäläisen varmoja, että nämä välineet tekevät informaation kontrolliin perustuvat totalitaariset järjestelmät mahdottomiksi. Olihan huhun mukaan jo kopiokone ja faksi -parivaljakko ratkaisevasti nopeuttanut neuvostoblokin kaatumista. Ihan heti kaikki ei kuitenkaan käynyt. Kuuban kaltaisen saarivaltion menestyksen verkon kammitsoimisessa ymmärtää helpommin, mutta myös Keskustan valtakunta, jossa arvioidaan nykyisin olevan peräti 400 miljoonaa netin käyttäjää, estää menestyksekkäästi surffailun kommunistisen puolueen sopimattomaksi katsomilla saiteilla.

”Kiinan palomuri” on monilukeroineen otus. Kuten ulkopoliitikasankin, Kiina käyttää monia menetelmiä yhtä aikaa: joitakin hakusanoja suodatetaan, palveluntarjoajat rekisteröidään, nettiosoitteita blokataan ja hakuja uudelleenreititetään tai vain hidastetaan. Kaikki elää tilanteen mukaan, niin että haku, joka ei tänään onnistu, saattaa huomenna mennä läpi, vaikka joitain systemaattisen kiellettyjäkin aiheita on. Epäselvä tilanne antaa mahdollisuuden itsensensuurille.

Erityinen tehonyrkki on työvoimavaltainen nettipoliisi, joka valvoo portaaleja ja foorumeita seuraten keskusteluja ja keskustelijoita. Kuten professori Andrew Lih toteaa, viranomaiset ensin ”antavat ymmärtää”¹. Haun hitaus saattaa olla jo riittävä merkki, kohteen löytymättömyys toinen: ”Saa monia pikku vihjeitä, ennen kuin oven koputetaan.” Ehkä joku näppäristä ja hienovaraisista sensoreista voisi käydä antamassa koulutusta Suomessakin. Kovalla tohinalla lapsipornon estoksi kursittu Pelastakaa lapset ry:n ja poliisin sensuurilista on osoittautunut hyväksi työkaluksi pedofileille.

Osa sensuuria ovat palveluntarjoajille asetetut ehdot, joihin teknologiayritykset markkinavolyymeista innostuneina suostuvat. Niin myös suurin ja kaunein, lähes kaikkietävä Google, jonka informaatioajan ironiaa tihkuva motto kuuluu: *Don't be evil*. Googlen hakubisneksen ydin on informaation vapaus, mutta perustaessaan haarakonttorin Kiinaan 2006 se joutui nielemään katkeran kalkin ja suostumaan sensuuriin. Moinen vaati kovasti kiemurtelua (”on parempi tarjota huonoa palvelua kuin jättää kiinalaiset kokonaan palvelun ulkopuolelle”) ja tahraasi kilven. Sen sijaan, että Google olisi vain jättänyt hakutulokset näytämättä, se yritti rajoittaa vaurioita myöntämällä, että hakua on sensuroitu. Siitä huolimatta innokkaimmat ryhtyivät boikotoimaan yritystä.

Google ei toisaalta ole vajonnut yhtä alas kuin kilpailijansa Yahoo, joka antoi pyydettyä sähköpostia käyttäneen toisinaajattelijan henkilötiedot Kiinan viranomaisille – seurausena dissidentin vankilakeikka laajakaistan tavoittamattomiin. Muunlaisiin julkisten tahojen vaatimuksiin Google on sitä vastoin suostunut. Yrityksen oman tiedonannon mukaan esimerkiksi Suomessa *government agencies*, mitä se sitten ikinä tarkoittaakin, ovat viime vuonna esittäneet alle kymmenen pyyntöä poistaa sisältöä Googlen palveluista, ja puolteen näistä on suostuttu².

Vuoden 2009 lopulla Google ilmoitti, että sen ja useiden muiden yritysten palvelimiin oli hyökätty: Googlen sähköpostipalvelun Gmailin käyttäjätietoja urkittiin. Googlen mukaan hyökkäys tuli Kiinasta; lukijan sopii tulkita, että viranomaisten tietäen tai jopa tekemänä. Vastauksena Google uhkasi lopettaa toimintansa Kiinassa. Kyyrikot haistelivat, että uhkauksen takana olisi muitakin motiiveja kuin halu suojata käyttäjiä ja sananvapautta. Onhan Kiina yksi harvoista paikoista, jossa Googlen haku ei ole suosituin vaan vasta kakkosena paikallisen Baidun jälkeen.

Tänä keväänä Google-haku lakkasi hetkeksi toimimasta Kiinassa (hyökkäys? sensuuria? tekninen ongelma?). Sitten Google yllättäen lo-

petti sopimuksensa noudattamisen ja alkoi tarjota sensuroimattomia hakutuloksia Hong Kongin kautta. Samalla varsinainen Kiinan palvelin, google.cn, lakkautettiin kokonaan. Käytännössä Google siis lopetti hakupalvelun Kiinassa mutta tarjoaa kiinalaisillekin sensuroimattomia hakutuloksia muualta, jos muualle Kiinan palomuurin ohi pääsee.

Reaktiot ryhtiilikkeeseen olivat vähintäänkin kummallisia. Kiinassa Googlen toimiston edustalle tuotiin kukkia, eräiden raporttien mukaan kiitokseksi sananvapauden puolustamisesta, toisten tietojen mukaan ”tervemenoa”-toivotuksin. Vapaan maailman sydämestäkään ei kuulunut riemun aaltoa, vaan lupaavien markkinoiden menetystä pelättiin. Varoiteltiin, että useampikin viranomaisten kanssa riitaantunut yritys on bisneksen hiipueessa joutunut luopumaan Kiina-haaveistaan kokonaan, viimeisimpänä Taiwanille aseita myynyt militäärijätti Raytheon. Googlen osake sukelsi saman tien muutaman dollarin, koska kymmeniin miljardeihin oletetusti kasvavat mainosmarkkinat menivät sivu suun.

Kiinassa tilanne jatkuu normaalina. Tavallinen netin käyttäjä saa sensuroituja tuloksia ja asiantuntijoiden arvioiden mukaan tuskin piittaa asiasta sen enempiä kuin ennenkään. Jonkinlaisella vaivannäöllä ja taidolla palomuurin on ennenkin päässyt ohittamaan, ehdottoman pitävä se ei ole. Historian viekkaus on vetänyt jälleen yhden valttikortin ehtymättömästä pakastaan: kommunistinen diktatuuri pystyy sensuroimaan kaikkien aikojen sananvapainta mediaa, koska ihmiset ovat tutkija Hal Robertsin sanoin kiinnostuneempia ”hakemaan videoita söpöistä kissoista” kuin Tiananmenista, Dalai Lamasta, Falun Gongista ja vastaavista³.

Viitteet

- 1 http://news.cnet.com/8301-27080_3-20001212-245.html
- 2 <http://www.google.com/governmentrequests/>
- 3 Ks. viite 1.

Vahtien vahdit

Yhdysvaltain kirjastoseuran ajattelunvapausjaosto julkaisee uutiskirjettä *Newsletter on Intellectual Freedom*. Kuusi kertaa vuodessa ilmestyvässä toimituksessa seurataan erityisesti sensuuritapauksia ja -oikeusjuttuja USA:ssa, mutta muualtakin maailmasta raportoidaan. Joka numerossa jaetaan myös yliopistoutuisia.

Suurin osa tapauksista liittyy kouluihin ja koulujen kirjastoihin. Vanhemmat ja vanhempainyhdistykset ovat kärkeäitä valvomaan lapsille tarjolla olevaa materiaalia. Klassisten sensuurikohteiden – kuten 1984 ja *Huckleberry Finnin seikkailut* – lisäksi uudemmatkin opukset *Harry Potter* -sarjasta *Da Vinci -koodiin* ovat joutuneet sensorien hampaisiin. Usein halutaan poistaa aineistoa limittyä sukupuolimoraaliin. New Jersey'n Newarkissa *high schoolin* vuosikirjasta mustattiin valokuva, jossa muuan poikaoppilas suutelee toista poikaa. Vaikka kirjaan jäi tyttöjen ja poikien suuteleita, Newarkin koulutarkastaja korostaa, ettei sensuuripäätöksessä ollut kyse homoseksuaalisuudesta vaan seksuaalisuudesta ylipäänsä: ”se näytti provosoivalta”. Näin tammikuun 2008 *Newsletterissä*.

Uskonto ja politiikkakin saavat osansa. Filosofoja kutkutteleva tapaus raportoidaan Texasin Temple Collegesta. Kirjallisuuden professori Kerry Laird laitto työhöneensa oveen ensin sarjakuvan, jossa Smokey-karhu kohtaa partiolaisia, tekstinä *Kids – don't fuck with God or bears will eat you*. Sanomista tuli heti, koska f-sana ei sovi yliopiston käytäville. Parantumaton Laird teippasi oveensa seuraavaksi Nietzschen kuolemattoman lainin alkuperäiskielellä: *Gott ist tot*. Yliopisto kielsi toimen saman tien ”loukkaavana”. Vasta kasvatusalan yksilönvapausjärjestön julkisuuskampanja sai Temple Collegen pyörtämään päätöksensä.

Suuri käihinä kirjojen, sarjakuvien ja videoiden ympärillä pakotti *Newsletterin* julkaisemaan viime vuonna sensuurikartan. Siniset pal-

lutkat vievät paikalliskiistojen jäljille. Uutiskirje kertoi myös ”vartijoiden vartijasta”, globaaliin nettisensuuriin keskittyvästä sivustosta ”Herdict – the verdict on the herd”. Muodinnomukaisesti ruohonjuuritason toiminnon pyörivä Herdict seuraa reaaliaikaisesti verkkosensuuria: mihin osoitteisiin milloinkin pääsee tai ei pääse missäkin maassa.

Peilin edessä

Jo laantunut Heidegger–natsismi-kiista (Hnk) sai globaalia tuulta purjeisiinsa, kun Emmanuel Faye'n poleeminen kommentaari *Heidegger, l'introduction du nazisme dans la philosophie* (2005) käännettiin viime vuoden lopulla englanniksi otsikolla *Heidegger: The Introduction of Nazism into Philosophy*. Teos tunnetaan vaatimuksesta, että kirjastojen tulisi siirtää Heideggerin *Gesamtausgabe* nimikkeen ”filosofia” alta oikealle paikalleen osastolle ”natsismin historia”. Argumentti on peittelemättömän normatiivinen: koska Heideggerin filosofia kumpuaa natsismista, eikä päinvastoin, tulee hänen ajatteluaan arvioida ja arvottaa kuten muitakin kansallissosialismin tuotoksia.

Teos on historiallinen myös siksi, että se välittää kiistan uusille sukupolville; Faye itse on toisen polven debaattori. Kuten Tom Rockmore englanninnoksen avuluaassa esipuheessa toteaa, nyt on meneillään neljäs Ranska-lähtöinen Hnk. Ensimmäinen käytiin jo 40-luvulla *Les Temps Modernes* -lehden johdolla, huippukohtanaan Karl Löwithin klassikkoartikkeli. Toisen aallon käynnistivät 60-luvun alussa ilmestyneet ranskannokset Heideggerin rehtoripuheesta ja muista poliittisista teksteistä; käänntäjänä toimi Emmanuelin isä Jean-Pierre Faye. Kolmas ja toistaiseksi tuotteliain aalto nousi Victor Farias'n kirjasta 1987. Vuoden sisällä Ranskassa kynäiltiin peräti seitsemän Hn-tutkielmaa, kymmeniä lehtien teemanumeroita ja satoja artikkeleja.

Neljäs aalto on sitten Faye II. Erona aikaisempiin on, että Faye *fil*

on lukenut rivi riviltä Heideggerin 30-luvun alun julkaisemattomia seminaareja, joita hän myös siteeraa alkukielellä kiitettävän runsaasti. Näin laitetaan pieniksi päreiksi väite, että rehtoraatista eroaminen olisi ollut protesti natsismia vastaan. Farias'n tapaan Faye toisinaan ampuu närkästyksissään yli. Mutta hän tietää mistä puhuu: Faye on Descartes'iin erikoistunut filosofi, joka osaa laittaa Heideggerin nalkkiin silloin, kun tämä lätkii Ranskan ylpeyden tietoisuusfilosofiaa puolihuolimattomasti. Faye'n keskeinen väite on *claire & distincte*. Nimensä veroinen filosofia on universaalia. Heidegger tekee ontologiasta kansallisen (kieleen ja historiaan sidotun) hankkeen. Siis Heideggerin ajattelu ei ole filosofiaa.

Yhdysvalloissa äänekkään poru nousi muutama viikko ennen englanninnoksen ilmestymistä, kun *The Chronicle Review* julkaisi kirjasta arvostelun otsikolla ”Heil Heidegger!”. Carlin Romano aloittaa juttunsa sovittelevaan sävyyn nimittämällä Heideggeria ”nurrkakuntaiseksi natsiraapustelijaksi” ja ”Schwarzwaldin vanhaksi tyhjänpuhujaksi”. Faye'n kirjan ongelmaksi Romano nostaa liiallisesta perusteellisuudesta kumpuavan satiirin puutteen, koska ”Heideggerin tapauksessa saattaa olla niin, että ainoastaan pilkka [...] voi meidät pelastaa”. Ilmeisesti vasta sitten, kun mannermaisetkin oppijat näyttävät kieltä mystikkoprofeetalleen, voidaan tämä epä(m)i(ely)lyttävä luku aatehistoriaa vihdoin pyyhkäistä ei-mihinkään.

Ei liene yllättävää, että lehden verkkokeskusteluissa Romano tuomittiin kelvottomasti argumentoivaksi tolvaksi, joka ei Pulitzer-ehdokkuudestaan huolimatta ymmärrä tuon taivaallista filosofiaa, puhumattakaan historiasta. Koko joukko heideggeriaaneja kiirehti soveltamaan ketterää apologetiikkaa, jossa ei kaihdettu rinnastuksia (”Miksei saman tien kielletä Platonian, Adam Smithin ja Marxian?”), ideologisia koukkuja (”Kirjaroviot roihuavat useimmiten totalitaristien pihossa”), eikä *ad hominem*ista syytelyä. Onneksi keskustelu ei jäänyt pelkän retoriikan tasolle, vaan varsi-

naisen aiheen liepeille kehittyi kelpo debatti. Poliittisten, eettisten ja ontologisten sitoumusten dialektiikka ei Heideggerin(kaan) tapauksessa ole niin yksioikoista kuin kansallissosialistikorttia heiluttavat kirkasotsat tai natsikytköksen väheksyjät halusivat.

Romanon paasaus ja sen kirvoittamat liki 170 valistunutta kommenttia huomioitiin myös *New York Timesin* Faye-arvostelussa viime marraskuussa. Patricia Cohen muistuttaa katsauksessaan, että Heideggerin filosofia, erityisesti länsimaisen tradition ja teknologian kritiikki, läpäisee viime vuosisadan ajattelun kentän. Ilmiselvän filosofisen vaikutushistorian (eksistentiaalisismi ja postmodernismi) lisäksi Cohen nostaa esiin muun muassa kirjallisuustieteen, arkkitehtuurin, teologian, psykoanalyysin ja ympäristöajattelun velan Heideggerille. Onkin järjetöntä vaatia Heideggerin kategorista teilausta *à la* Romano, koska – Cohen siteeraa Richard Rortya – ”suurinta osaa viime aikojen tärkeimmistä filosofeista ei voi lukea huomioimatta Heideggerin ajattelua”.

Jos ei siis kirjastoluokan vaihtoa, niin ehkä varoitusarvoja? Hnk itessään on mielenkiintoinen aikalaisilmiö, joka peilaa kysymystä liberalististen yhteiskuntien kyvystä käsitellä ”vaarallisia ajatuksia”, kuten Cohen vihjaa.

Lenseän sodan henki

Turussa poliittisen historian yliopistonlehtorina vaikuttava Louis Clerc setvi pariisilaisen *Nordiquesin* talvinumerossa Suomessa 00-luvulla käytyä keskustelua mottonaan puolustusministeri Jyri Häkämiehen sordiiniton *Russia, Russia and Russia*-soolo. Se kieli Clercin mukaan ”yksituumaisuuspinnan” alla muhivasta turvallisuuspoliittisesta käymistilasta.

Suomessahan ulkoasioita voivat hoidella milloin Stubbin kaltaiset ”atlantistit” ja Väyrysen tapaiset ”kylmän sodan veteraanit”, milloin Tuomiojan moiset ”kriittisen liit-

toutumattomuuden” kannattajat. Linjoja erottavat erilaiset suhtautumiset EU:hun, NATOon ja Kremliin, mutta yhdessä vilkkaan mediatapahtumisen ja/tai kansalaiskeskustelun kanssa ne markkeeraavat kekkoslaisuuden loppua. Perua tuolta itsensuurin, ”lähes tiedostamattoman” neukkumyötäilyn, sentralismin ja pysähtyneisyyden, jos ”itä-länsi-tasapainoilun” menestyksenkin, ajalta on Clercin mukaan ”puolueettomuus- ja eristäytymishenki”: epäillään kansainvälistä yhteistyötä kunniakkaista YK-rauhanturvailuista huolimatta. Niinpä Lipposen hallitusten aktiivisen EU-politiikan jälkeenkin presidentti Halonen ”inkarnoi” vanhaa varovaista ja vaikeaa tasapainoilua eurooppalaisuuden, pohjoismaisuuden, pohjoisatlantilaisuuden ja suurvaltanaapurruuden paineissa.

Kansan sitkeä NATO-vastaisuus pakottaa hallituksen ”delikaattiin peliin” turvallisuusasioissa, joita mutkistavat YK-päätökset, kansainvälinen oikeus, Gustav Hägglund ja Venäjän arvaamattomuus. Suomalaiset eivät vielä tunne Venäjää, johon kumminkin ollaan tiukoissa kytkyissä. Se selittää Clercin mielestä perin malttamattoman tavan haukkua ja syytellä maata, jonka omaakaan diplomatiaa ei voi luonnehtia rakentavaksi. Esimerkiksi siitä, kuinka tahdikkaatkin kansalaiset käyvät kuumina itäisen karhun edessä, kelpaa Clercille historioitsija Markku Jokisipilän blogipuuuskahdus, jonka mukaan kaasuputki ja Putinin lupaus puolustaa sitä laivastollaan ovat turvallisuuskysymyksiä jos mitkä.

Clerc ennustaa, että harkitsevainen yhteistyöote ja yleinen asevelvollisuus leimaavat tšekäläistä suoja-ajattelua jatkossakin. Yhtä kaikki Kokoomuksen suuret vaalivoitot 2011 ja 2012 – yhdistettynä väestön monimuotoistumiseen ja yleisen mielipiteen täysin mahdollisiin muutoksiin pois päin kylmän sodan perinnöstä – voivat muuttaa politiikan NATOisemmaksi. Jos Clercin analyysi onkin tarkoitettu lähinnä Suomen tilannetta heikosti tunteville, se kannattaa vilkuilla jo

siksikin, että liian harvoin pääsee lukemaan kirjoituksia, joissa Paavo Lipposta kutsutaan *lobbyiste de luxe*ksi.

Esityksessä

Loisteliaan älykäs, ra’an tarkka ja hauskuudestaan huolimatta lohduton on Juha Jokelan *Esitystalous*. Yritysvalmentaja, nuori kansanedustaja ja yhteiskunnan draamalistumista tutkiva sosiologi joutuvat Espoon kaupunginteatterissa toistensa hampaisiin.

Kaleva paljastaa ex-demari-kansanedustajan todenneen katso-mossa lavatapahtumain todentuntuisuuden. ”Pelottavan aito”, sanoo *Teatteri*. ”Kekseliäs”, kehaisee *HS*, vaan ”turhankin nokkela”. Uskotavuus puuduttaa, samalla kun luisutaan ”tekniseen kikkailuun”. Satiiri on ”sujuva, terävä ja viihdyttävä”, mutta mikä oikein on kaiken pointti tahi tarkoitus. *Demarikin* moittii ”jipoista”. Tähän on tultu: yhteiskunnallisen teatterin merkkitteosta ylistää palavimmin – *Aamulehti*.

Jokelan kappaleen lähin vertailukohta on Reko Lundánin 00-luvun tuotanto. Suuri humorismi pakottaa sittenkin rinnastamaan Jouko Turkan 90-luvun rakkaustrilogiaan: kaikille aukeavaa mutta laimentamatonta, lähestyttävää mutta vaativaa kansannäytelmää. Kaksi etevää filosofia tiivistä 1996 pettymyksensä – *HS:n Esitystalous*-kritiikin tapaan – Turkan TTT:lle tekemään, ”Pekka Himanen” -hahmosta muistettuun täysosumaan *Rakkaita pettymyksiä rakkaudessa*: ”Ei ollut argumenttia.” Se tursusi argumentteja. Kun *Kaleva* sanoo Jokelan uutuudesta, että siinä on ”mausteena” yhteiskuntakritiikkiä, se ei näe tofua pippurilta.

Esitystalous ei ole rehevä eikä roisi, vaan onko aikalaiskoke-muskaan. Karmivuus nousee uusmuotoisen, vähädramaattis-paskapuheisen arkirealismin tavoittamisesta. Vapauttavia irtiottoja on vain kaksi: alkupuolen suomifilmiparodia ja lopun yhteislaulu. Kaikki muu on, aina Martti Suosalon tanssahteluja ja aivomyrskyilyjä myöten, hilpeim-

Jaana Sallinen (Ria Kataja)
puhuu Rami Niittymaan (Tommi
Korpelan) muistotilaisuudessa

milläänkin tukalaa. Yrityskoutsi Niittymaa (Tommi Korpela) ei pidä yhtään hurmostilaisuutta vaan toteaa heti alkuun, että universaalinen esittämisen allikossa ollaan. Silti nihkeitä, kiusallisia tai kuristavia tilanteita seuraa ennen viimeistä laulua kaksi komeaa kohtausta: Niittymaan kollegaksi nousevan Tanja Frimanin (Vera Kiiskinen) työhaastattelutakauma ja suusyöpään kuolleen Niittymaan teemat kokoava muistotilaisuus. Kikkailua ei ole näiden julkisen tilan eksperttien näyttämässä työssään, jossa he lähestyvät toisiaan keinoissaan ja tavoitteissaan. Tai sen asiointilan

toteamisessa, että Pihtiputaan tai Soukan peräkamaripoikakin on yksi monimediaeläjästä, jotka huulisynkkaavat tai puhuvat kiireisissä kohtaamisissaan broken Finnishiä yhtäkaa moneen suuntaan ja tuuttiin niin, ettei erota tutkijaa konsultista, poliitikkoa puffaajasta eikä yksilöä konsorttiosta. Se ei ole Jokelan vika.

Espoo on alkanut toteuttaa strategiaa, jossa painottuvat ”kilpailukyvyyn keihäänkärjet tiede, taide ja talous”. Tämä kaupunginhallituksen elinkeino- ja työllisyysjaoston ”T3”:ksi nimeämä kolminaisuus ”muodostaa yhdessä ja keskenään

vuorovaikutuksessa toimien globaalisti ainutlaatuisen ja houkuttelevan tieteen, taiteen ja talouden elementein toimivan luovan talouden innovaatioympäristön”, jonka on määrä ”tuottaa lisäarvoa” monenmoista. Tämä ei ole teosta vaan todellisuutta. Oivallisesti *Esitystalous* antaa juuri Niittymaan käyttää natsikorttia. Hän irvii espoolaisjohdon brändihassia: kansallissosialistit nimittivät laitospotilaitten tappo-ohjelmaansa T4-aktioksi. Niittymaa kehittää parempaa Tapiola Upgraded-strategiaa liikemiesvaistoilla siunatun mutta vuorovaikutustaitovajaisen OT Toivion (Suosalo) kanssa. Tarvitaan vain *couragea thinkata bigisti*, pystyihän Helsinkikin, ”uninen eilisen kaupunki”, luomaan Narinkkatorin.

Samaan aikaan demariparlamentaarikko Jaana Sallinen (fantsu Ria Kataja) harmittelee käytettyään Niittymaan yrityskoulutusmallista arvattavaa laatusanaa ”orwellilainen”. Niittymaa on sentään Sallisen vastaansa saamia puoluejyriä suurempi. Niittymaa opettaa, että silmiin katsominen on spontaania, lattiaan pälyily ja muu väistely valittua toimintaa. Hän neuvoo köyhyysohjelman laatintua Sallista uskottavaan vaikuttajuuteen: ”Arvostan kunnan matsia. Teistä ei oo mitään vastusta. Jos et *sä* ala...” Niittymaan lähelle ajautunut Sallinen huokaa, että ”ei tästä enää puutu ku kansalainen ja kännykkäkamera”.

Sutkilla Toiviolla on toinen ongelma: hän on lounaasta – ”tuut provinssista, sua vihataan” – ja hänelle epäkaupunki Espoo on ”vierasta seutua, henkisestikin”. Niittymaan

Valokuva: Stefan Bremer

firmassa hän koettaa saada auraansa näkyville: ”ei oo viel kuningasidea ilmottanu tulemisestaan.” Samaan aikaan julmasti tyypiteltä yhteiskuntatieteilijä Krohn (Henna Hakkarainen) pyrkii yhdistämään sen, ”mikä mua aidosti kiinnostaa”, pätevään analyysiin siitä, miten yhteiskunta toimii. Häntä kiinnostaa ihmisten ”melkein viettipohjainen tarve saada oma tarinansa kerrotuksi”, etenkin ikiomansa, josta paljastuvat Niittymaan mustan ideologian sietämättömät seuraamukset.

Niittymaasta narsismin morali-soiminen vallantavoittelijain kesken on tekopyhyyttä. Tanjakin, joka diagnosoii hänessä ”patologisen oikeessa olemisen”, kehaisee häntä ”jeesustelemattomaksi”. Niittymaata inhottaa nykyvasemmistolaisien ”retroironia”. Sallinen kohtaa SDP:ssä enemmänkin ironiatonta jääryyttä. Hänen esityksensä tuloerojen kasvua tutkivine toimeentuloinstituutteineen ”ei istu meidän ryhmäjakoon”, vaan vaikuttaa yritykseltä astua ”monen toverin varpaille”. Sallinen ei jätä sanomatta, että jokaisella nuordemarilla on ”oma mesenaattipappa”, joka lopulta estää reilun pelin ja pitää keskustelun kiinni kunniajäsenyyksien kaltaisissa järjestäisäoissa. ”Välillä vähän kuohuu”, kommentoi hänen oma mesenaattipappansa tultuaan isänmurhatuksi.

Ylitse muiden nousee ”Working Class Heron” esilaulavan Ria Katajan tulkinta nousevasta politiikosta. Kun Niittymaa kysyy sattuvasti Salliselta, kuka hänen huonoa omaatuntoaan mihinkään tarvitsee, tämä vastaa vieläkin sattuvammin: ”Minä.” *You’re still fucking peasants*, pääsee John Lennon sanomaan espoolaisille.

Kirjallisuus

Rolf Bamberg, Elämänpiirileikki taittuu ajatusmaailmojen triangeldraamaksi. *Uutispäivä Demari* 15/iii/10.

Eeva Kauppinen, Vähän käytettyjä mielipiteitä myytävänä Oulullekin. *Kaleva* 2/iii/10.

Soila Lehtonen, Yhteiskunnallinen teatteri iskee jälleen. *Aamulehti* 11/ii/10.

Maria Säkö, Ihmiskäsitysten maisemassa. *Teatteri* 2/10.

Suna Vuori, Esiinnyn, siis olen. *Helsingin Sanomat* 12/ii/10.

Kisahallilla

”Pythagoras oli ensimmäinen ammattinyrkkeilijä 48. olympiadin aikaan. Hänellä oli pitkät hiukset ja purppuravyö, ja kun hänet pilkan saattelemana oli suljettu poikien sarjasta, hän siirtyi välittömästi miesten sarjaan ja voitti sen.” Kuten suomentaja Marke Ahonen selityksissään toteaa, Diogenes Laertios ei saa tehdyksi selkeää eroa nyrkkeilijä-Pythagoraan ja filosofi-Pythagoraan välille. Molemmat olivat todennäköisesti kotoisin Samokselta, mutta urheilija niitti mainetta jo 580-luvulla eaa., jolloin filosofi vasta syntyi. Joku kysyisi, mahtoiko siis filosofi, joka kenties ensimmäisenä maailmassa käytti termiä ”filosofi”, saada nimensä nyrkkisankarilta?

Pitkähiuksisesta nyrkkeilijästä, joka ei ottele miesten sarjassa, tulee nykysuomalaiselle ensimmäisenä mieleen Eva Wahlström. Keväisessä otteluillalla hän tyrmäsi Romanian pelokkaalta näyttäneen Irina Boldean. ”Häslääminen puuttui”, selitti Wahlström vahvaa suoritustaan heti ylemmän höyhensarjan matsin jälkeen.

Kisahallilla tunnelma kävi tiheäksi. Porvoon Petter Antman otti ensin raskaan keskisarjan koitoksessa pistevoiton latvialaisesta Roman Sevtsenkosta. Läpsintätauoilla ämyreistä vyöryivät Thin Lizzyn ”Boys Are Back in Town” ja Stonesien ”Rock and a Hard Place”. Kevyt-sarjan kohtaamisessa oli enemmän nähtävää, kun ranskalainen Damien Martin otti selkäänsä loistavasti liikkuvulta, kukkoilevan itsevarmalta mutta kohteliaasti esiintyvältä Edis Tatilta. Kosovolaissyntyisen helsinkiläisen kehäntulobiisinä soi varusmiespalveluksen kunniaksi ”Jääkärin marssi”. Niko Jokiselle taas soitettiin Springsteenin ”Dancing in the Dark”, kun hän tuli ylemmässä keskisarjassa ottamaan mittaa espanjalaisesta Miguel Angel Peñasta, joka raskasiskuisena mutta kehnokuntoisena hävisi Jokisen hätäilystä huolimatta.

WBO:n höyhensarjan Inter-Continental -titteliottelussa Norjan Andreas Evensen ei antanut mitään mahdollisuuksia Thaimaan Sot Sor Voraphinille. Raimo Häyrinen ei selostanut, tarkkaili vain, mutta Publius Vergilius Maro pysytteli äjätysten tahdissa: ”taivasiin kohoamoka [...] milloin iskien oikean, milloin taas vasempansa./ Eikä hän herkeä, vaan ihan kuin raekuurokin hakkaa/ kattojen harjoja, vain rusikoi yhä vastustaja ja/ taajoin kummankin käden lyönnein peittoosi miestä.”

Verraten helposti selvisi myös raskaansarjan Robert ”Nordic Nightmare” Helenius ylyrittämiseen sortuneesta nigerialaisesta voimanpesästä Gbenga ”Bang Bang” Oloukunista. Porvoolaisen iskuraaja tosin murtui Bon Jovin ”Runawayn” ja Joan Jettin ”I Love Rock’n’Rollin” ryydittämässä käihinässä, jossa kädet kävivät nopeimmin *ringsidella*: kehäkuuluttaja Tuukka Koistinen ilmarummutti vimmatusti The Knackin ”My Sharonan” tahtiin arvostelutuomareitten penkin päässä 4. ja 5. erän välissä. Helenius muistuttaa hieman jalkapallomaajoukkueen maalivahtia Jussi Jääskeläistä: miehet vaikuttavat urheilijoiksi perin veteliltä ja raukeilta, mutta he osaavat kääntää rauhallisuuden valiksi kovissa paikoissa.

Eva Wahlström taas kiisti haastattelussa laatineensa minkäänlaista suunnitelmaa omaan, Hanoi Rocksia ”Up Around the Bendin” ja Led Zeppelinin ”Whole Lotta Lovea” rytmittämään ammattilaisdebyyttiinsä. Hän viittasi loukkaantumisten sävyttämään kokemukseensa amatööriareenoilta: ”Kaikki, mikä ei tapa, vahvistaa pitää niin paikkansa ainakin mun kohdalla.”

Yhä siis karaistutaan filosofiavusteisesti, vaikkei niinkään nyrkkeilijä-tai filosofi-Pythagoraan lauseella. Nietzschen *Götzen-Dämmerungin* osiossa ”Sanontoja ja vasamia” pykälä 8 kuuluu: ”*Elämän sotakoulu*. – Mikä ei surmaa [umbringt] minua, vahvistaa minua.”